

MUSEOVIRASTO

PL 913

00101 HELSINKI

p. (09) 40 501

www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: Helsinki	Muinaisjäännösrekisteritunnus: 1000013764		
Nimi: Tukikohta XXI Asema 6 (lounaispuoli) (alakohde)	Ajoitus: 1915-1917		
Kohteen tyyppi: puolustusvarustukset	Tyypin tarkenne: parakin perustuskaivanto		
Kohteen laajuus: 0.3 ha	Lukumäärä: 2 suurta kaivantoa, yksi pieni kaivanto		
Laajuuden arviointiperuste: maastossa havaittavat näkyvät rakenteet			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
ruksi: X	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: 840 m Oulunkylän kirkosta luoteeseen			
Sijaintikuvaus: Aseman 6 lounaispuolella kallioiden itäpuolella loivasti etelään viettävän rinteeseen yläosassa sijaitsevat parakin perustukset tykkien päälle rakennetusta ulkoilureitistä länsiluoteeseen. Yhteensä 3 perustusta.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6679613.0	E: 386585.6	Korkeus m mpy: 45
Koordinaattien tarkenne: Garmin GPSmap 60 Cx GPS-koordinaatti (perustuskaivanto B)			
Peruskartta: 204304			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Oulunkylä		Kiinteistötunnus (jos tarpeen):	
Tarkastaja: Päivi Maaranen ja Lauri Mattila		Tarkastusaika: 15.10.2014	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: perustuskaivannot havaittu huhtikuussa 2014. Aiemmin tunnetut perustuskaivannot alueella sijoittuvat aseman 6 itäpuolelle metsään ulkoilureitin ja kosteikon väliin itään viettävään rinteeseen pääosin lähelle kosteikkoa (Anniina Hopealan kartoitus, mj. rek.nro 1000012689)
Aiemmat löydöt: ei löytöjä
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä

Tarkastusolosuhteet: kohtalaiset. Hämäryys häittäsi valokuvadokumentointia, samoin puista pudonneet lehdet ja kohteiden peitteisyys (kuusikko). GPS-paikannuksessa ei päästy ± 5 suurempaan tarkkuuteen.
Liitteet: sijaintikartat, karttaote Laineen inventoinnista, valokuvaliite
Muuta: -

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: keväällä 2014 maastossa havaittiin ulkoillessa ennestään tuntemattomia ja dokumentoimattomia parakki- en perustuskaivantoja 2 kpl ja niiden lähellä pienempi perustuskaivanto. Havaitut perustuskaivannot jäivät muinaisjäännös- alueen Tukikohta XXI:6 (Patola) (mj.rek. tunnus 1000013764) sen aikaisen rajauksen ulkopuolelle.
Ympäristö ja maasto: loivasti etelään viettävää mustikkatyypin kangasmetsää (MT), minkä pohjois- ja länsipuolella avokallioita. Korkeakasvuinen kenttäkerros mustikkaa ja kanervaa, harvahko pensaskerros pihlajaa, valtapuusto mäntyä ja kuusta. Lähellä kulkee Helsingin kaupungin tykkien päälle rakentama ulkoilureitti.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Kohteessa on kolme perustuskaivantoa. Perustuskaivanto A sijaitsee eteläisimpinä ja sen mitat ovat 19 x 22 m. Kaivannon keskellä on kaksi kivistä maasaarekettä, kooltaan noin 4 x 2.5 m. Pohjakaava on polveileva. Syvyys vaihtelee 0.5-1.0 m. Kaivannon pisin seinä on W-E -suuntainen. Kaivannon reunoilla on kiviä ja louheikkoo. Ilmeisesti maaperä on ollut kivistä. Kaivanto sijaitsee 15 metriä ulkoilupolusta pohjoiseen päin ja se on melko sankan kuusikon ja pensaskerroksen lehtipuuston peittämä. Pistekoordinaatit: 6679584.1 / 386567.6 (± 6 m tarkkuus). Perustuskaivanto B sijaitsee kaivannon A pohjoispuolella vajaan metrin päässä. Se on kooltaan 7 x 11 m ja kooltaan noin 0.6-0.9 m syvä. Pohjoispädyssä kaivannon penkereen päällä on louhittua kiveä kasa laajalla alueella, arviolta noin 3 x 4 m. Kaivannon pitkä sivu on W-E suuntainen. Pistekoordinaatit: 6679613.0 / 386585.6 (± 5 m tarkkuus). Perustuskaivanto C sijaitsee kaivannosta B noin 10 metriä suuntaan lounas. Se on kooltaan pieni, noin 4 x 2 m ja vaikuttaa kaksiosaiselta. Kaivannon pitkä sivu on W-E -suuntainen. Kaivannon syvyys vaihtelee 0.4-0.6 m. Pistekoordinaatit 6679617.0 / 386611.6 (± 6 m tarkkuus). Kaivantojen länsipuolella, noin 20 metrin päässä sijaitsevat tukikohdan eteläisimmät taistelu- ja yhdyshaudat.
Muuta tietoa:

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: alkuperäinen
Hoidon tarve: vesakon ja nuoren kuusikon poisto
Ehdotus suoja-alueeksi (miehellään kartalla rajauksena esitettynä): ei erityistä ehdotusta
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: sijaitsee viheralueella, ei välitöntä maankäyttöpainetta
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat:
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu: raportti Anniina Hopeala: Oulunkylä, Helsinki, tukikohta XXI parakialue, (mj.rek.nro 1000012689), kartoitus 14-24.7.2008. Museoviraston arkistossa.

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Päivi Maaranen, Museovirasto

Muut tiedot: viety muinaisjäännösrekisteriin alakohteina

Lähilöydöt: Tukikohta XXI parakkialue (mj. rek.nro 1000012689)

Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): -

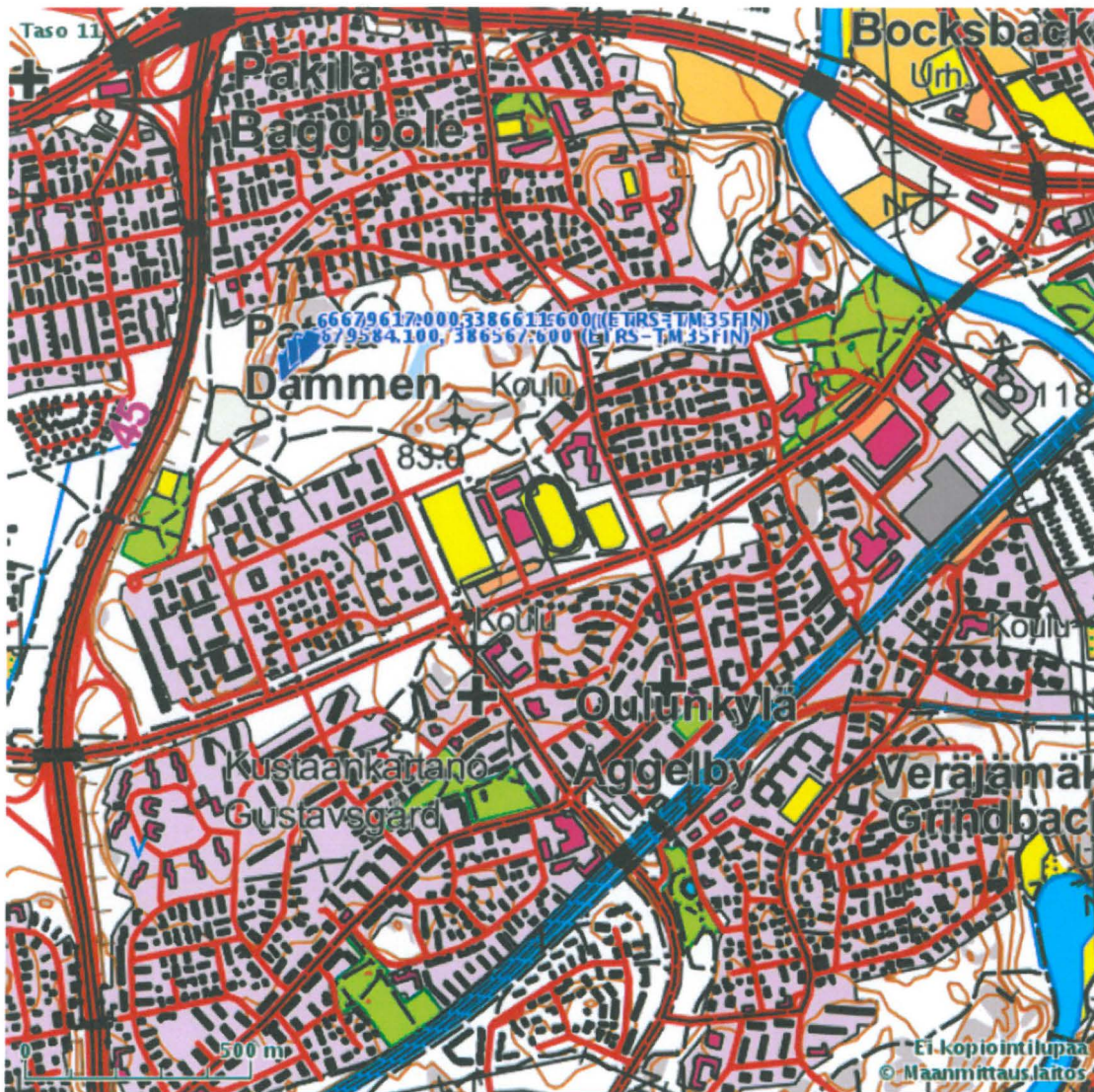
6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: 16.10.2014

Allekirjoitus:

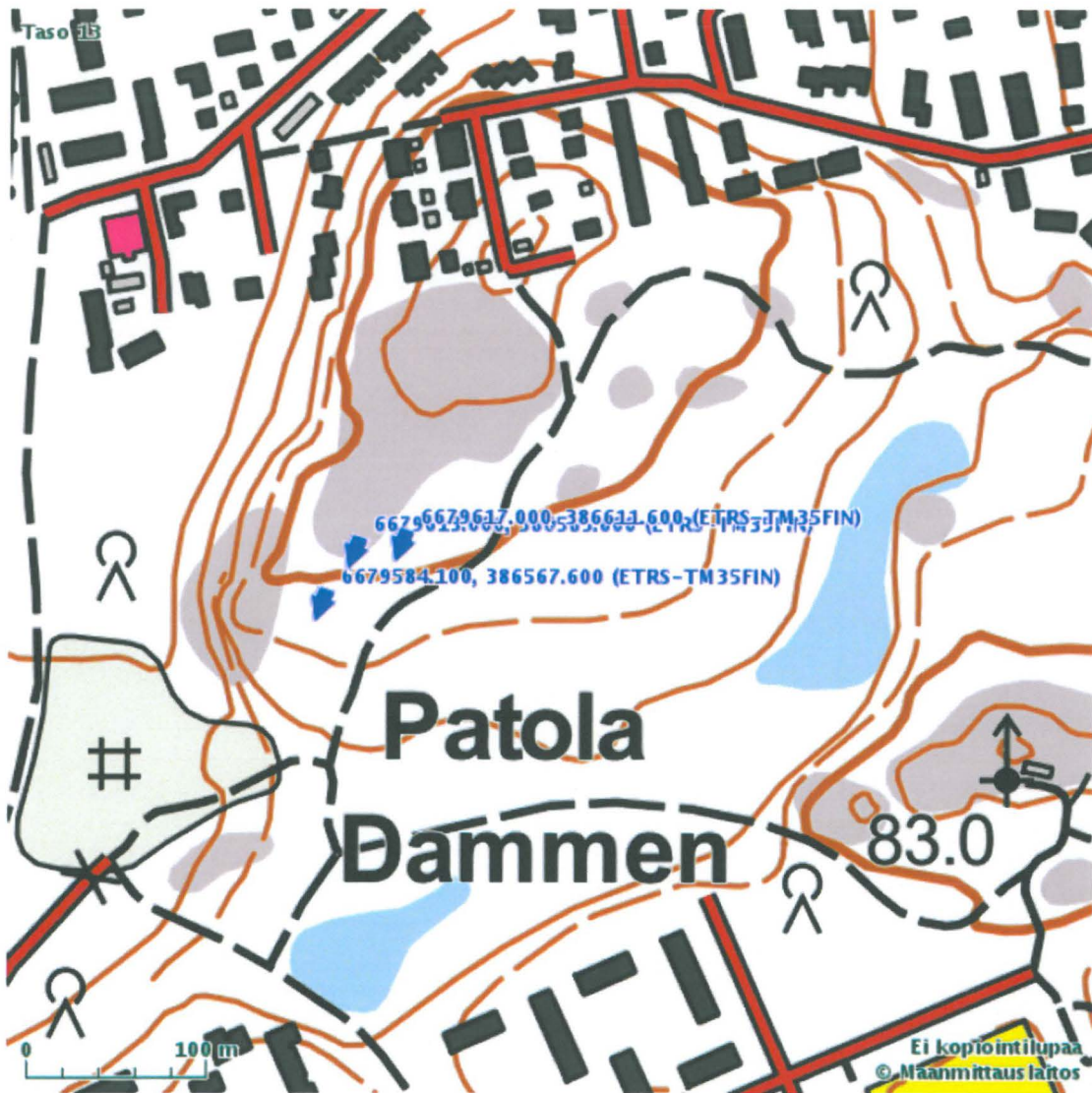

Päivi Maaranen

Karttaote: Maanmittauslaitos Kansalaisen Karttapaikka

Perustuskaivantojen paikat merkitty karttaan sinisillä nuolilla.

Karttaote: Maanmittauslaitos Kansalaisen Karttapaikka

Perustuskaivantojen paikat merkitty karttaan sinisillä nuolilla.

Tarkastettujen perustusten alue merkitty punaisella.

LIITE: kuvat

Kuva 1. Yleiskuva Tukikohta XXI Asema 6 lounaispuolelta, missä painanteet sijaitsevat. Asemalle vievä polku näkyy kuvan oikeassa laidassa. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu kaakosta.

Kuva 2. Tukikohta XXI Aseman 6 ohikulkevaa ulkoilureittiä, joka on paikoin vanhan tykkien päälle rakennettu. Ulkoilureitin reunoilla näkee paikoin tykkien oja ja mukulakiveystä. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu etelästä.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiansanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
  - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
  - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
  - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuriperintökohdetta ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
  - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
  - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihminen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
  - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölöytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
  - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittelemiseksi
  - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.